

RECHTBANK ROTTERDAM

Team straf 2

Parketnummers: 10/960183-18, 10/960197-18, 10/960184-18, 10/960122-18, 10/960240-18, 10/960172-18

TERECHTZITTING VAN 14 APRIL 2020

Beslissingen in de zaken tegen de verdachten [verdachte 3], [verdachte 5], [verdachte 4], [verdachte 6], [verdachte 2] en [verdachte 1].

De rechtbank beslist als volgt.

In de zaken tegen de verdachten [verdachte 4] en [verdachte 6].

Namens [verdachte 4] en [verdachte 6] is verzocht ten behoeve van de raadsman mr. Weening, die ter terechtzitting van 6 april jl. wegens ziekte was verhinderd, een nieuwe datum voor een pro formabehandeling te bepalen, zodat de raadsman zijn onderzoekswensen kan indienen. Subsidiair sluit de raadsman zich aan bij de verzoeken zoals door de andere raadslieden gedaan.

In de zaak tegen de onderhavige verdachten heeft, naast de nodige pro formabehandelingen, op 19 augustus 2019 al een regiezitting plaatsgevonden. Vervolgens zijn ter terechtzitting van 3 februari jl. eveneens de nodige onderzoekswensen ingediend en besproken. De rechtbank stelt vast dat niet voorzien is en was in een extra pro forma zitting ten behoeve van onderzoekswensen. Dat de zitting van 6 april jl. daarvoor is benut door diverse advocaten is een gevolg van de coronacrisis waardoor een inhoudelijke behandeling van deze zaak op dit moment niet mogelijk bleek. De rechtbank is van oordeel dat er geen noodzakelijkheid bestaat om thans een extra pro forma-zitting ten behoeve van [verdachte 4] en [verdachte 6] te gelasten, nu deze ter terechtzitting van 6 april jl. zijn bijgestaan door mr. Landerloo, kantoorgenoot van mr. Weening, die een medeverdachte bijstaat, ingevoerd is in het dossier en als zodanig geacht moet worden onder deze omstandigheden eveneens deze belangen van [verdachte 4] en [verdachte 6] te kunnen behartigen. Gelet daarop zal het primaire verzoek worden afgewezen en het subsidiaire verzoek, aansluiting bij de verzoeken van de andere raadslieden, worden gehonoreerd.

In de zaken tegen de verdachten [verdachte 3], [verdachte 5], [verdachte 4], [verdachte 6], [verdachte 2] en [verdachte 1].

Ter terechtzitting van 6 april 2020 heeft de raadsvrouw mr. Buruma in de zaak tegen [verdachte 3] haar bij brief aan de rechtbank van 31 maart 2020 geformuleerde onderzoekswensen gehandhaafd en deze daar waar nodig nader toegelicht. De raadslieden van alle hierboven genoemde medeverdachten hebben zich bij deze onderzoekswensen aangesloten. De onderzoekswensen houden in het horen, al dan niet ter terechtzitting, van de volgende personen:

- [getuige 1];
- [getuige 2];
- [getuige 3];
- [getuige 4];
- buitenlandse begeleiders;
- teamleiders;
- AIVD-medewerkers die betrokken waren bij het overleg met de infiltrant;
- Hoofd AIVD.

Een deel van deze verzoeken is door de rechtbank ter terechtzitting van 6 februari 2020 afgewezen, een ander deel is door de rechter-commissaris afgewezen, zij het dat [getuige 3] is toegewezen door de rechter-commissaris en ook is gehoord.

Op 27 februari 2020 en 19 maart 2020 heeft de rechter-commissaris zijn (afwijzende) beslissingen uitvoerig gemotiveerd. De rechtbank zal die beslissingen marginaal toetsen gelet op de aan de rechter commissaris verstrekte opdracht, nu de rechtbank in deze hoedanigheid geen appèlinstantie is voor beslissingen van de rechter-commissaris. Mede gelet op de - uitgebreide - motivering die ten grondslag ligt aan die beslissingen, is de rechtbank van oordeel dat de rechter-commissaris deze in redelijkheid heeft kunnen nemen in de zaken van de verdachten die daar om hebben verzocht. Niet is gebleken dat deze beslissingen thans anders zouden moeten luiden, ook niet in zaken van verdachten die daar toen niet en nu wel om hebben verzocht.

Voor de afwijzende beslissingen die de rechtbank op 6 februari 2020 heeft genomen ten aanzien van genoemde onderzoekswensen/getuigenverzoeken geldt dat deze verzoeken destijds al eerder zijn afgewezen. De motivering die ten grondslag ligt aan deze verzoeken is nu, behoudens het hieronder vermelde, niet anders en de rechtbank ziet geen reden om op haar afwijzende beslissingen terug te komen. Voorzover verdachten toen niet en nu wel daarom hebben verzocht, geldt eveneens dat niet is gebleken dat dit anders zou moeten luiden. De rechtbank begrijpt dat er kennelijk verschil van interpretatie met betrekking tot de verklaring van [getuige 3] bestaat: dit maakt op dit moment het echter niet noodzakelijk deze getuige opnieuw te horen.

- Van de kant van de verdediging in de zaak tegen [verdachte 3] is aangegeven dat een nieuw element in die motivering zou zijn dat thans is gebleken van 'interferentie' of 'kruisbestuiving' tussen het AIVD onderzoek en het politieonderzoek en dat alleen dat al aanleiding zou zijn voor het horen van met name medewerkers van de AIVD/het hoofd van de AIVD.

Die opvatting deelt de rechtbank niet. Met het openbaar ministerie is zij van oordeel dat in beginsel het werk van de AIVD een openbare toetsing niet verdraagt, tenzij er sterke aanwijzingen zijn dat de AIVD bij haar werkzaamheden op zodanige wijze opereert dat sprake is van (groe) schending van fundamentele rechten, alles als omschreven in de Hoge Raad-jurisprudentie inzake Eik¹. De rechtbank merkt hierbij op dat niet is gebleken dat de inzichten van de Hoge Raad of de wetgever in de loop der tijd zijn gewijzigd ten opzichte van de normering als toegepast in de zaak Eik. In 2015 heeft de Hoge Raad² met betrekking tot de toetsing van onderzoek verricht door de AIVD nog verwezen naar

¹ HR 05-09-2006, ECLI:NL:HR:2006:AV4122.

² HR 31-03-2015, ECLI:NL:HR:2015:768

het Eik-arrest. Met de vervanging van de Wiv 2002 door de Wiv 2017 heeft de wetgever onder meer beoogd een goede balans te waarborgen tussen de nieuwe (gemoderniseerde) en bestaande bevoegdheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (i.c. AIVD en MIVD) aan de ene kant en de grondrechtelijke waarborgen bij de uitoefening daarvan aan de andere kant. De Wiv 2017 heeft de waarborgen en het toezicht op de diensten daarom ook aanzienlijk versterkt.³ Hierbij heeft de wetgever opgemerkt dat de diensten hun wettelijke taken uitsluitend binnen een zekere mate van geheimhouding effectief kunnen uitvoeren, waarbij een drietal criteria een rol spelen. Bronnen, werkwijzen (modus operandi) en actueel kennisniveau dienen geheim te kunnen worden gehouden.⁴

- Daarnaast is volgens de verdediging van [verdachte 3] een nieuw element dat de gestelde interferentie/kruisbestuiving van invloed is op de betrouwbaarheid van de verklaringen van [verdachte 4] tegen de infiltrant. Deze verklaringen spelen volgens de raadsvrouw een belangrijke rol bij de verdenking tegen [verdachte 3] en hij zou dan ook belang hebben bij de toetsing van de betrouwbaarheid daarvan.

Dit aangevoerde element geeft de rechtbank geen aanleiding anders te oordelen ten aanzien van de getuigenverzoeken in de zaak van [verdachte 3] dan zij reeds op 6 februari 2020 heeft gedaan. Ook de afwijzende beslissingen van de rechter-commissaris kunnen naar het oordeel van de rechtbank - marginaal toetsend - in stand blijven. De rechtbank verwijst hiertoe naar hetgeen zij hiervoor heeft overwogen met betrekking tot de toetsing van het werk van de AIVD. Voorts merkt de rechtbank op dat de verdediging van [verdachte 3] reeds in de gelegenheid is geweest de betrouwbaarheid van de verklaringen van [verdachte 4] tegen de infiltrant te toetsen, nu zij [verdachte 4] (alsmede de infiltrant) als getuige heeft kunnen horen. [verdachte 4] heeft echter niets willen verklaren. Gelet op het voorgaande, worden de verzoeken tot het horen van de hiervoor genoemde personen afgewezen.

In de zaken tegen de verdachten [verdachte 5] en [verdachte 2].

De raadslieden mrs. Özdemir en Nooitgedagt hebben de rechtbank verzocht de officier van justitie te gelasten het dossier [onderzoeksnaam] digitaal beschikbaar te stellen.

Zoals door de officier van justitie ter terechtzitting van 6 april jl. aangegeven, bestaat het dossier [onderzoeksnaam] uit vier ordners, is dit dossier niet gedigitaliseerd maar kunnen de orders door de raadslieden worden ingezien op het politiebureau te Woerden.

Aldus bestond en bestaat er nog steeds de gelegenheid voor de raadslieden om het dossier [onderzoeksnaam] in te zien. Het verzoek de officier van justitie te gelasten het dossier [onderzoeksnaam] te digitaliseren wordt afgewezen.

Voorlopige hechtenis in de zaak tegen de verdachte [verdachte 5].

In de zaak [verdachte 5] is verzocht diens voorlopige hechtenis op te heffen, subsidiair deze te schorsen. De raadsman heeft daarbij in zijn e-mail van 6 april jl. aangevoerd dat

³ Kamerstukken II, 2016-2017, 34 588, nr. 3, p 5

⁴ Kamerstukken II, 2016-2017, 34 588, nr. 3, p 153

naar de mening van de verdediging de redelijke termijn voor de behandeling van de strafzaak zal worden geschonden.

Onder verwijzing naar hetgeen is besproken op deze en eerdere zittingen zijn er ook thans voldoende ernstige bezwaren en gronden. Het persoonlijk belang is, gelet op het strafvorderlijk belang, onvoldoende voor schorsing. Het beroep op de redelijke termijn van de behandeling van de strafzaak leidt op dit moment - wat betreft de voorlopige hechtenis - niet tot een andere belangenafweging. De verzoeken worden afgewezen.

Voorlopige hechtenis in de zaken tegen [verdachte 3] en [verdachte 2].

In de zaken tegen [verdachte 3] en [verdachte 2] is verzocht de voorlopige hechtenis te schorsen.

Onder verwijzing naar hetgeen is besproken op de zitting van 6 april jl. en eerdere zittingen zijn de persoonlijke belangen, gelet op het strafvorderlijk belang, onvoldoende voor schorsing. Beide verzoeken worden afgewezen.

Voortgang onderzoek ter terechtzitting.

De rechtbank bepaalt dat het onderzoek ter terechtzitting in de zaken onder bovengenoemde parketnummers zal worden voortgezet op de volgende data: 19, 22, 23, 24 (tot 13.30 uur), 25, 26 (tot 15.00 uur), 29 en 30 juni alsmede 1 en 3 juli 2020. De zitting vangt telkens aan om 09.00 uur.

De rechtbank realiseert zich terdege dat dit onder de huidige omstandigheden als gevolg van de corona-maatregelen in ieders agenda de nodige uitdagingen oplevert. Met de planning/invulling van de zittingsdagen zal dan ook zoveel mogelijk rekening worden gehouden met aangegeven verhinderingen. Wel heeft de rechtbank met deze planning rekening gehouden met en zich laten leiden door de uitdrukkelijk wens van drie verdachten die ter zitting telefonisch zijn gehoord in de penitentiaire inrichting [inrichting] om zo spoedig mogelijk deze zaak inhoudelijk te behandelen. De rechtbank voegt aan het voorgaande nog toe dat zij tot het uiterste zal trachten een ieder van de raadslieden te accommoderen waarbij niet is uitgesloten dat de aanvang van de inhoudelijke behandeling nog iets eerder in de tijd zou kunnen en de sluiting wellicht nog later dan thans voorzien.

Het onderzoek in de zaken onder bovenvermelde parketnummers wordt geschorst tot de terechtzitting op 19 juni 2020 te 09.00 uur.

Het onderzoek wordt geschorst voor een termijn die langer is dan één maand, om de klemmende reden dat het zittingsrooster van de rechtbank voortzetting van het onderzoek op de terechtzitting binnen één maand niet toelaat.

Tegen de terechtzittingen van 19, 22, 23, 24, 25, 26, 29 en 30 juni 2020 en 1 en 3 juli 2020 dienen de verdachten [verdachte 1], [verdachte 2], [verdachte 3], [verdachte 4], [verdachte 5] en [verdachte 6] te worden opgeroepen, met verstrekking van afschriften van de oproepingen aan de respectievelijke raadslieden.

Aan de officier van justitie wordt verzocht zorg te dragen voor het vervoer van de verdachten tegen de nadere terechtzittingen.